

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vsa leta . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 222. — Štev. 222.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 22, 1937—SREDA, 22. SEPTEMBRA 1937.

Volume XLV.—Letnik XLV.

FORDOVA KOMPANIJSKA UNIJA STAVI ZAHTEVE

VLADA BO ODLOČNO NASTOPILA PROTI PREMGOVNIM DRUŽBAM V HARLAN OKRAJU, KENTUCKY

Lewisov odbor za industrijalno organizacijo je dobil nevarno konkurentko. — National Labor Relations Board je priznal unijo. — Vlada se bo poslužila v zadevi premogovnih baronov 67 stafe postav. — Lewis je sklical veliko zborovanje.

DETROIT, Mich., 21. septembra. — National Labor Relations Board je priznal "Ford Brotherhood of America", neodvisno organizacijo delavcev, zaposlenih v Fordovih tovarnah. Pred nekaj tedni je Relations Board priznanje zavrnil. United Automobile Workers of America, ki pripadajo Lewisovemu odboru za industrijalno organizacijo, so dobili s tem nevarno konkurentko.

Bratovščina Fordovih delavcev zahteva od Fordove družbe: minimalno letno plačo \$1500; če je treba odpustiti delavcev, naj družba ne odpusti družinskih očetov, ki imajo dolg na svojih hišah ali so pa kupili Fordove avtomobile na obroke; polnočni šiht naj bo odpravljen; družba naj ne namera delavskih špijonov in naj odpravi iz tovarn uniformirano policijo; družba naj sprejme nazaj na delo 173 moških, ki so bili odpušteni, ker so nosili unijske znake.

WASHINGTON, D. C., 21. septembra. — Zvezni justični urad se bo poslužil 67 let stare postave, da mu bo mogoče kaznovati premogovne barone v Harlanu, Ky., zaradi terorizma.

Postava določa pet tisoč dolarjev globe in deset let ječe za osebe, ki škodujejo onim, kateri izvajajo državljanske svoboščine.

Razmere v Harlan okraju je natančno preiskal in proučil poseben senatni odbor pod vodstvom pregresivnega senatorja La Folletta.

Preiskovalcem so naprimer priznali trije kentuški gorjani, da jih je kompanija najela, da so s petnajstimi kosi dinamita razstrelili dom 75letnega unijskega organizatorja L. Dwyera.

WASHINGTON, D. C., 20. septembra. — J. L. Lewis, predsednik odbora za industrijalno organizacijo (C. I. O.), je pozval predsednike 32 narodnih in mednarodnih strokovnih organizacij, vključenih v C. I. O., naj se sestanejo dne 1. okt. v Atlantic City, da napravijo načrte za bodočnost organizacije.

JOHNSTOWN, Pa., 21. septembra. — Ralph M. Bashore, državni tajnik za delo in industrijo v Pennsylvaniji, je bil zaslisan danes pred National Labor Relations Boardom glede stavke, ki je izbruhnila dne 11. junija v Cambria tovarni Bethlehem Steel Company. Tekom zaslišanja je izjavil, da se povsem strinja s simpatijskimi stankami. V Cambria tovarni so zastavkali delavci, hoteč pomagati stavkujočim tovarišem po drugih tovarnah.

Nadalje je izjavil Bashore, da Sidney D. Ewans kot zastopnik Bethlehem Steel Company ni hotel začeti razsodiščnih pogajanj, češ, da je štrajk že tako ali tako končan. Bashore je tudi ostro kritiziral policijo, ki je preganjala pikete.

CHICAGO, Ill., 20. septembra. — National Labor Relations Board je danes razsodil, da imajo United Automobile Workers of America (Lewisova organizacija), izključno pravico sklepati delavske pogodbe za delavce Bendix Products Corporation v South Bend, Ind.

WASHINGTON, D. C., 21. septembra. — National Labor Relations Board se ni hotel vmešati v spor, ki je nastal na pacifični obali med International Longshoremen's Union in med razvažalci, kateri pripadajo k American Federation of Labor.

Kitajci pripravljeni na japonsko ofenzivo

TRGOVINA MORE REŠITI EVROPO

Državni tajnik Hull napoveduje gospodarski razpad. — Vabi evropske države v trgovsko pogodbo.

BOSTON, Mass., 21. sep. — Pri otvoritvi letne Conference of Distribution v Bostonu je državni tajnik Cordell Hull rekel, da preti Evropi v dveh letih gospodarski razpad ali pa vojna katastrofa, ako ne stopi v mednarodni trgovski sporazum.

Hull je rekel, da je svetovni gospodarski položaj v popolni zmešnjavi in da ima 75 odstotkov političnih težkoč svoj izvor v gospodarskih vzrokih in trgovskih ovirah. Rekel je, da trgovska pogajanja med Zdr. državami in Anglijo ugodno napredujejo ter je zagotovil, da pogodba s Čehoslovaško za uvoz čevljev in tekstilnega blaga ne bo škodovala ameriški industriji.

Na konferenci s časnikarskimi poročevalci je rekel Hull, da noben drug načrt ne more rešiti svetovnega gospodarskega položaja, kot medsebojne trgovske pogodbe. Po njegovem zatrdilu morejo le trgovske pogodbe postaviti temelj za mir.

Glede Združenih držav je Hull rekel, da ni nikake nevarnosti, da bi se zapletle v kako vojno. Opozoril pa je, da so delavci po vseh državah sveta zaposleni pri izdelovanju orožja in municije in da bodo ti delavci v dveh letih brez dela in da bodo posledice tega brezdelja občutile tudi Združene države, ako ne bodo odstranjene umetne zapreke v mednarodni trgovini.

Dalje je rekel Hull, da je gospodarska razdelitev poljskih pridelkov in industrijskih izdelkov neobhodno potrebna, ako hoče svet uspevati in si zagotoviti mir.

RUSIJA STRELA SVOJE IZDAJALCE

MOSKVA, Rusija, 20. sep. — Sovjetska vlada je naznaila, da je bilo na različnih krajih Rusije zopet ustreljenih 26 izdajalcev in sabotažnikov. V Harabovsku je bilo ustreljenih 20 sabotažnikov, ki so bili v službi japonske tajne policije.

V Azovu ob Črnem morju je bilo ustreljenih 6 uradnikov, ki so ščuvali delavce na kmetih k uporu.

V Kirgiziji je bilo odstavljeno več komunistov in uradnikov.

NAJNOVEJŠI VOJAŠKI TANK

Na manevrih v Pennsylvaniji preiskujejo nov tank. — Vozi čez vsak jarek in reko. — Vozi 50 milj na uro.

INDIANTOWN, Pa., 21. septembra. — Posebna straža straži nove lahke tanke, ki so skrivnost na manevrih ameriške osme divizije.

Ti tanki vozijo s hitrostjo 50 milj na uro čez vsak jarek in vsako reko.

Manevri se vrše na 12,000 akrov obsegajočem vojaškem vežbališču, 20 milj vzhodno od Harrisburga.

Tank ima spredaj eno strojnico, dve pa v premikajočem stolpu, da more sipati smrt na vse strani.

Častniki dovolijo gledalcem, kako zlezejo štirje vojaki v tank, notranjost pa mora ostati tajna.

Častniki so prepričani, da nobena država nima takih tankov.

Voznik tanka sedi na levi strani in prejema povelja po radiju. Poleg voznika sedi strelec, dva pa v stolpu. Strelci gledajo skozi šipe, ki jih ne prebije nobena krogla. Motor se nahaja zdej in je vojaška skrivnost.

Tanki so sedaj prvič na manevrih in bodo morali prestati najstrožjo preiskujno.

MLEKARSKA STAVKA

MALONE, N. Y., 21. sep. — Stavkujoči farmerji, ki pripadajo k Dairy Farmers Union, so razlili mleko treh tovarnih avtomobilov in so voznike obmetali z jajci, da so preprečili, da mleka niso pripeljali k Sheffield Condensed Milk Co. v Malone.

Farmerji stavkajo že šest tednov in je sedaj prvič prišlo do izgrediv.

Pet avtomobilov z mlekom je ušlo skozi vrsto piketov. — Farmerjem se je posrečilo ustaviti tri avtomobile, dva pa sta naglo odpeljala dalje.

POLARNA POSTOJANKA PLAVA

MOSKVA, Rusija, 21. sep. — Načelnik ruske postojanke na severnem tečaju, Ivan Panin, je sporočil, da se je ledena plošča pomaknila proti jugu že tako daleč, da jo bo moral vzeti ledolomec mesto aeroplana, kakor je bilo prvotno nameravano.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

SODNIK BLACK NA POVRATKU

V Southamptonu se je vkrcał na majhen parnik, ki bo došel konci tekočega meseca v Baltimore.

NA KROVU PARNIKA "CITY OF NORFOLK", 21. septembra. — Na tem parniku potuje proti Združenim državam Hugo L. Black, ki ga je imenoval predsednik Roosevelt za člana najvišjega sodišča.

Možak se je mudil v Evropi na počitnicah, in v njegovi odsotnosti je neki pittsburski list razkril, da je bil Black pred desetimi leti član kukluksklan- ske organizacije.

Izza onega časa so ga oblegali časnikarji, pa se jim ni posrečilo dobiti od njega niti potrdila niti zanikanja odkritij pittsburskega lista.

Parnik bo došel dne 30. sep. v Baltimore. Če bo Black na ameriških tleh bolj zgovoren kakor je bil v Angliji, se ne ve.

WASHINGTON, D. C., 21. septembra. — Cutler Smith, nečak sodnika Hugona Blacka, je rekel, da bo njegov stric povedal, če je bil član Kukluksklan- skla ali ne, ako bo od njega zahtevala tako izjavo kakšna pristojna oblast.

MORMONI SE POSTIJO

SALT LAKE CITY, Utah, 20. septembra. — Pristaši mormonske vere so se v nedeljo postili ker so mnenja, da se bliža nova depresija. S tem pa hočejo dati tudi ostalim 625 tisoč mormoncem po celem svetu zgled, da varčujejo in se pripravljajo na slabe čase.

Po vseh Združenih državah je 225,000 mormoncev v nedeljo opustilo eno jed ter pričakujejo, da bodo s tem prihranili \$25,000, kateri znesek bodo porabili za podporo revnim mormoncem.

HERRIOT NA DUNAJU

DUNAJ, Avstrija, 19. sep. — Bivši francoski ministrski predsednik Edouard Herriot je došel na Dunaj in je imel dolg razgovor s kancelerjem dr. Kurtom Schuschniggom. Dobro poučeni krogi zagotavljajo, da se je Herriot, ki ima na Dunaju mnogo prijateljev in je zadnjih 15 let pogosto obiskal avstrijsko prestolico, s kancelerjem Schuschniggom razgovarjal o sedanjih problemih, četudi je bil njegov obisk privatnega značaja. Herriot bo ostal na Dunaju dva dni, nato pa bo šel v Prago na pogreb Tomaža G. Masaryka.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

NA SEVERU JE ZBRANA ARMADA, KI ŠTEJE ČETRT MILIJONA MOŽ

CINAN, Kitajska, 21. septembra. — Južno od Velikega zidu je zbrana kitajska armada 250,000 moških in čaka na japonsko ofenzivo. Največ vojaštva je ob Tiencin-Pukov in Peiping-Hankov železnicah. V teh krajih so Kitajci zgradili močne utrdbe, ob katerih, tako upajo, se bo zlomila japonska vojaška sila.

FRANCO PRETI ANGLIJI

Franco zahteva od Anglije, da odpokliče svoje konzule. — Fašisti so zopet obstreljevali Madrid.

HENDAYE, Francija, 21. septembra. — Poveljnik španskih fašistov, general Francisco Franco, je naprosil angleškega poslanika, da odpokliče poslanika iz Bilbao, Santandru in San Sebastianu.

General Franco je zapretil, da bo konzule izgnal, ako jih angleška vlada sama ne odpokliče.

General Franco je z izgonom konzulov zapretil zato, ker Anglija ne priznati njegove vlade.

MADRID, Španija, 21. sep. — Od jutra do večera so fašistični topovi obstreljevali Madrid.

Republikanci so z minami razdejali poslopje zvezdoznanske šole v Vseučiliškem mestu. S tem je bilo skoro popolnoma uničeno Vseučiliško mesto, ki je bilo največje in najpopolnejše v Evropi. Stoji samo še klinika, mogočno poslopje z 2000 sobami. Samo to poslopje je veljalo 40,000,000 pesetov.

Ko je poslopje zvezdoznanske šole zletelo v zrak, je našlo smrt veliko število fašističnih braniteljev.

Več sto Asturcev, ki so se zaprisegli, da rajše umrjejo, kot pa bi se umaknili, je umrlo junaške smrti ob Biskajskem zalivu. Fašisti so morali vasi Villahormes in Nueva razde- jati z bombami iz zraka, predno so ju mogli zasesti.

KENTSKI VOJVODA BO OBISKAL BRATA

LONDON, Anglija, 21. sep. — Predno bo vojvoda Windsor odpotoval v Združene države, ga bo obiskal v Parizu njegov brat vojvoda Kentški. V Pariz se bo pripeljal z aeroplanom, toda brez svoje žene, ki svojega svaka, ni hotela obiskati na Koroškem.

Ob Tiencin-Pukov železnici je 10 divizij, ob Peiping-Hankov železnici pa 20 divizij. Ta veličanska armada je pripravljena na odločen odpor in Japonci bodo morali napeti vse svoje sile, ako bodo hoteli doseči kak uspeh.

Kitajske vojaške oblasti pravijo, da hočejo Japonci zasesti celo kitajsko pokrajino severno od Rnene reke, o čemur so japonski militaristi že dolgo sanjali.

Japonci sedaj še z veliko naglico prodirajo ob Tiencin-Pukov in Peiping-Hankov železnici.

PEIPING, Kitajska, 21. sep. — Japonska armada s tanki in oklopnimi vlaki je došla 15 milj do Paotinga, ki je važna in zelo utrjena kitajska postojanka v severni Kitajski. Kitajci se polagoma umikajo ob Peiping-Hankov železnici v novo utrjeno črto okoli Paotonga. V tej črti se je nahajala močna kitajska armada. Japonski poveljniki se dobro zavedajo, kak odpor bodo zadeli na tej črti in bodo kitajske postojanke bombardirali z aeroplani.

Japonsko poslanstvo je obvestilo vse poslanike, da vsi tuji na svojih posestvih severno od Lunghaj železnice razobesijo svoje zastave. Japonci so tudi posvarili, da bodo bombardirali tudi tujo lastnino, kjer se bo nahajalo kitajsko vojaštvo.

Vse dosedanje kitajske vojne operacije so imele namen zadrževati prodirajoče Japonce toliko časa, da je Paoting obrambna črta dovolj utrjena.

SANGHAJ, Kitajska, 21. sep. — Vrhovni poveljnik japon. mornarice pravi, da bodo bombardirali Nanking, sedež kitaj. osrednje vlade. Kaj more Nanking pričakovati od zračnega bombardiranja, so pokazali Japonci včeraj, ko so nad mesto poslali nad 40 aeroplanov, ki so bombardirali okolico generalnega štaba in vojaške akademije. Včeraj so japonski letalci bombardirali samo predmestja, danes pa bodo sipali bombe na celo mesto.

Admiral Hasegava je posvaril vse kitajske civiliste v Nankingu, da do poldneva v torek zapuste mesto, ali pa naj ostanejo čimbolj oddaljeni od vojaških skladov in vojašnic. Admiral Hasegava je naznanil, da bo Nanking "izbrisal iz zemljevida."

Kratka Dnevna Zgodba

JAKOB ŠTUKL:

POGREŠANI SPIS

Official Koren je sedel za mizo v pisarni in zamišljeno gledal v spis. Od časa do časa je obrnil list in se zopet pogledal v čitanje. Zraven mize je stal prijeten možiček in čakal, kaj bo zvedel. Končno je Koren prijel za svinčnik, zapisal nekaj števk na pripravljeno listič in dvignil glavo. Popravil si je naočnike, zavil brke in z vzdihom povedal: "Teško bo šlo, oče Hibernik. Najbolje je, če greste domov, stvar v miru premislite in odnehate. Saj veste, take stvari so danes drage."

"Vejo gospod," je možiček nekaj časa premišljal, "grem in bom skušal stvar urediti, toda če ne bo pomagalo, pridem danes teden. Pa zbogom."

Komaj pa možiček zaprl vrata za seboj, so se ta zopet odprla, in pred Korena sta stopila dva para: dva vžitkarja in ona ter mlada dva. Bil je uradni dan in stranke so hodile iskati nasvetov. Official Koren je bil vendar izkušen mož. Že osem in trideset let je sedel v pisarni in ni čuda, če si je v tem času nabral iskustev. Ljudje so radi hodili k njemu po nasvete, saj je vedno znal vliči hladnega balzama v pekoče rane. Pred tridesetimi leti se je bil oženil ter zraven hiše in njive priženil tudi hudo taščo. Pa je zaradi tega poznal vse težkoče mladih gospodarjev, že nekaj let sem pa je bi tudi sam vžitkar. V hišo je dobil mlade, ki ga noče razumeti in vedno trdi, da je zastarelih nazorov. Kajpada so bile včasih njegove simpatije tudi na strani starih.

Ko je ravno delil očetovske nauke mladima ter pomirjeval vžitkarja, je stopil v pisarno šef, v spremstvu kneta Metlača.

"Gospod official, Metlač bo prinesel kolek, nalepite ga v ta spis, katerega zazdaj lahko vložite."

S temi besedami je šef izročil Korenu spis, ki je obsegal le dve polni papirja ter odšel. Mož ki ga je šef privedel, je kmalu prinesel kolek. Koren je kolek oslinil in pritisnil na spis, toda nikakor ni hotel držati. Prilepil se je na enem vogalu. Kolek je bilo treba obtežiti. Koren je nekaj časa iskal kaj prijetnega, nato pa je privzdignil blazinico, katero je imel na stolu pritrjeno z dvema vrvicama zazdaj za naslonilo stola, vložil spis pod blazinico in zopet sedel.

Ni bila taka njegova navada, toda sedaj ko so ljudje čakali na njegovo modrost, ni imel časa, da išče drugih predmetov za obtežitev. Ko je torej to izvršil, je nadaljeval svojo razlago, pisal zapisnike, predstavljaj spise in knjige tako dolgo, da je potekel službeni čas. Na spis pod blazinico je popolnoma pozabil.

Dnevi so potekali, teden se je obrnil in zopet je bil uradni dan. Official Koren je bil ves v poslu. Primerilo pa se je, da je zopet vstopil v pisarno šef v spremstvu kneta Metlača. Bilo je treba poiskati spis, ki ga je Koren pred tednom prejel od šefa. Ali spisa na mestu, kjer bi moral biti, ni bilo. Šef je čakal, toda zaman. Naročil je Korenu, da mora spis poiskati in ga primesti v njegovo sobo. V šefovem naročilu je bilo opaziti nekoliko prizvoka nevolje. In to je Korena zbolelo. Roke so se mu tresle, ko je prestavljal akte in stiskal po predalih za spisom. Čez pol ure se je šef zopet oglašil, moral pa je Metlača odslužiti z naročilom, naj pride prihodnji teden. Metlač se je oglašil še pri Korenu in s poudarkom povedal, da on, Metlač, ne bo plačeval tako visokih kolekov zato, da jih potem Koren izgubi. Korena je to razburilo.

"Kaj on da je izgubil kolek? Kolek je nalepil, izgubil je le spis. Ta je bila lepa, da bi njega kdo dolžil, da je pridržal kolek."

Saj so ti očitki tako zveneli. Odpravil je Metlača, nato pa hodil po pisarni kakor lev v kletki. Premišljal je in tuhtal, pregledal vse predale, prebrskal vsi pisalni mizo, toda spisa in bilo. Ljudje so začudeni čakali, ko jim na vprašanje ni odgovarjal ni, ko pa je zvon oznanil dvanaesto uro, so odšli. Koren pa ni gledal na uro, marveč je neumorno iskal naprej. Ko ga ni bilo domov h kosilu, je prišla hčerka pogledat za njim, toda razsrjen jo je pogljal domov.

Popoldne se je vrnil šef v pisarno. Koren je stopil k njemu in z žalostnim glasom povedal: "Gospod šef, jaz sem ga nalepil."

Šef ga je vprašujoče pogledal. Koren pa je ponovno strdlil:

"Verjemite, gospod šef, nalepil sem ga, toda kje je spis, ne morem razumeti."

Šele zdaj je šef doumel da

gre za pogrešani spis. Pomnil je Korena, naj pač skuša najti spis, neke je, če ga pa do uradnega dneva ne najde in če stranka pride, bo pač treba spis obnoviti.

Koren se je zariil v spise. Praznil je predale in prelistaval spis za spisom, delo, ki ga lahko opravlja dolge mesece. Stranke je odganjal, tekočih spisov ni reševal. Prihodnji teden je Metlač res prišel in spis so obnovili. Stvar bi torej za zdaj bila rešena, toda Koren ni odnehal. Domov je odšel le zvečer in ko je zjutraj odhajal v pisarno, je vzel s seboj malo prigrizka, da je lahko vzdržal ves dan. Seveda, če človeku hodi vedno domov, veliko zamudi.

Šef je kmalu spoznal, da Korenu živ zaradi dolgoletnega službovanja popuščajo in da ne bo več za službo. Dobrohotno mu je svetloval, naj napiše prošnjo za upokojitve, za ta čas pa mu je izposloval dopust.

Koren je s solzami v očeh napisal prošnjo za upokojitve in nastopil dopust. Toda ni miroval, iskal je neumorno naprej, ni mogel preboleti, da bi ga nekakšni Metlači dolžili poverbe. Z žalostjo in strahom je mislil na čas, ko bo moral prepustiti to mizo in stol, kjer je toliko let predsedel, svojemu nasledniku.

Tedni so minevali. Koren je še vedno prelistaval spise, medtem pa je že tudi prejel odlok o upokojitvi. Istčasno je prišel njegov naslednik. Koren je bil strtl. Hodil je kakor osemdesetletni starec sključen, z drsajočimi koraki. S tresočimi rokami je razkazoval svojemu nasledniku pisarniški red in ko sta slednjic bila gotova, je obsedel na stolu in grenko spregovoril:

"Tako, dragi kolega, sedaj sem oddal svoje posle, dovolite pa, da sme priti vsak dan, do poščem neki spis, ki sem ga založil. Gre za mojo čast, službo sem itak že moral zapustiti."

S težavo se je dvignil s stola. Z ljubko kretnjo je še pobožal mizo in stol nato pa je opazil blazinico na stolu. "Saj res," se je domislil, "tole blazinico vzame ms seboj v spomin."

S težavo je odvezal vrvice in dvignil blazinico. Tedaj pa poskočil, kakor bi ga bil kdo s šilom zbolel.

"Imam ga," je skoraj zata-

lil, pograbil spis in mladeniških korakov izginil strmečemu tovarišu izpred oči. Htel je v šefovo sobo, kamor je vdril, kakor bi hotel napraviti atentat. Visoko nad glavo je držal spis in kričal:

"Gospod šef, imam ga, imam ga!"

Zmagoslavno je položil spis pred šefa, se strumno vzravnal in povedal:

"Še danes napišem prošnjo za zopetni sprejem v službo."

KJE IMA DUŠA SVOJ SEDEŽ?

Na zadnjem zasedanju družbe cesarja Viljema v Kelmoraju so razpravljali med drugim tudi o najnovejših izsledkih, ki nas približujejo rešitvi starodavnega vprašanja, kje ima "duša" svoj sedež?

Veda, ki se bavi z raziskovanjem možganov, je v našem času dosegla bistvene uspehe, preostaja nam pa še odločilno vprašanje: Ali imamo enotno dušo in kje je njeno središče? Že raziskovalci prejšnjih časov so se trudili okrog tega vprašanja. Zamotano mnogoličnost možganov z njihovimi nešteti zavoji in krpmi si je bilo težko predstavljati kot sedež duše. Tako se je uveljavila predstava, da je duša planista in da se giblje kot "pneuma" med možgani in lobanjo. Možgani sami so po tej predstavi postali običajna zleza, ki ji na primer Hipokrat ni dajal nobene druge funkcije, nego da proizvajajo sluz v nosu.

Skoraj dve tisočletji znanost ni prišla preko te predstave o možganih kot zlezi, ki izvira še iz starega veka. Šele pred sto leti se je uveljavilo spoznanje, da predstavljajo možgani posebno pa skoraj velikih možganov, osrednji telesni organ. Najnovejša odkritja pa so se vrnila na presenetljiv način k staremu nanku o možganski zlezi. Ta odkritja nam namreč kažejo, da delijo možgani svoja povelja organom ne samo poznani poti živčnih vodov, temveč tudi z iztesnjenjem nekih učinkovitih snovi, prav tako kakor obstoji tudi neko medsebojno učinkovanje med drugimi telesnimi žlezami in možgani.

O domenvnem sedežu poedinih duševnih lastnosti nam je prinesla nekaj jasnosti raziskava dedno bolnih oseb, pri katerih se niso spremenile telesne in splošne duševne funkcije, temveč samo neke karakterne lastnosti. Te osebe so bile bolne na primer, kar se tiče moralnih nazorov, takta, ustvarjalne sposobnosti in vsega, kar imenujemo na kratko osebnost. Pokazalo se je, da so pri teh ljudeh okrnili določeni možganski zavoji ob čelu in senci, tako zvani "bazalni zavoji". Iz tega je sklepati, da je tu sedež osebnosti, torej tega kar imenujemo običajno "duša". Na ta način prihajamo k rešitvi enega najtežjih vprašanj moderne medicine.

ODVETNICE V STAREM VEKU.

Sedanje odvetnice so imele svoje predhodnice že v rimskih časih. Stari zakoni rimskih cesarjev so poznali tudi odredbo, s katero je bilo ženskam prepovedano piti vino in govoriti javno. Ko je pa vendar neka ženska nekoč zagovarjala sama sebe pred sodiščem, je bil senat tako presenečen, da je skušal potem orakula zvedeti, kaj pomeni ta čudež. Pozneje je postalo nastopanje žensk pred sodiščem v lastni ali tuji zadevi pogostejše. Marea iz Santina je zagovarjala samo sebe pred tribunalom ob veliki udeležbi občinstva. Opravila je svoje delo tako točno in prepričevalno, da je bila skoraj soglasno oproščena.

Hortensia, hči govornika Hortensia, enega izmed Ciceronovih tekmecev, je bila v tem pogledu posebno zanimiva. V tistih časih se je vs Rim tadel pred tribunom, kjer je po-

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

I.G.R.E.

ANTIGONE, Sofoklej, 60 strani 30

AZAZEL, trdo vez. 1.50

BENEŠKI TRGOVEC. Igrokaz v 5. dejanju 30

Klasčne igre najslavnejšega dramatika, kar jih pozna svetovna literatura. Dela je prevedel v krasno slovensko na- ... 30

CYRAN DE BERGERAC. Herolčna komedija v petih dejanjih. Trdo vezano 1.70

ČRNE MASKE

Spisal Leonid Andrejev, 32 str. Cena 35

Globoka ruska drama je podana v jako lepem slovenskem prevodu.

EDA, drama v 4. dejanju 60

GOSPA Z MORJA, 5. dejanj 75

KREUTZERJEVA SONATA

Spisal L. N. Tolstoj, 136 strani. Cena 60

S čudovitim mojstrovstvom prikazuje Tolstoj v tem romanu bralca nase. Muzika doživlja- ... 60

me prizor za prizorom, grozovitost za grozovitostjo do strahnega konca.

LJUDSKI ODER:

6. sv. Po 12 letih, 4. dejanje 60

MAGDA. Spisal Alojz Remec, 86 strani. Cena 45

Zalotira uboga dekleta v dramskih prizorih. "To je britka, globoka zgodba ženske, ki trpi, pada in odpušča in umira po krivdi ... 45

MARTA, SEMENJ V RICHMONDU, 4. dej. 30

MOGOČNI FERSTAN, Milčinski, 52 strani 35

NAMEŠLENI BOLNIK, Mollere, 80 str. 50

OB VOJSKI. Igrokaz v štirih slikah 30

OPORNA LUKOVSKEGA GRAJŠČAKA

47 strani. Cena 30

Ta veseliga znanega češkega pisatelja Vrh- ... 30

liceke je namenjena predvsem manjšim o-

drom.

PETRKOVE POSLEDNJE SANJE

Spisal Pavel Golja, 84 strani. Cena 40

Božična igra v štirih slikah, primerna za večje odre.

POTOPLJENI ZVON

Spisal Gerhart Hauptmann, 124 str. Cena 50

Dramatska bajka v petih dejanjih.

PEPELUE, narodna pravljica, 6. dejanj 35

REVIZOR, 5. dejanj, trdo vezano 75

R. U. K. Drama v 3. dejanjih a predigro, (Čapek). Vezano 45

ROKA V ROKO

MACBETH, Shakespeare. Trdo vezano, 151 str. ... 90

Cena: mehko vezano ..... 70 Vez. 90

OTHELLO, Shakespeare. Mehko vezano 70

SEN KRESNE NOČI, Shakespeare. Mehko vezano. Cena 70

SKOPUH, Mollere, 5. dejanj, 112 str. 50

SPODOBNI LJUDJE ("ŽIVETI")

Spisal F. Lipovec, 40 strani. Cena 30

To je ena izmed petih enodejanskih, čilih de- ... 30

janj se vrši pred svetovno vojno. Namen ... 30

ki ga je imel pisatelj, nam odkriva na čelu ... 30

knjige s besedami: — Ni strah, temveč zdrav- ... 30

vilo, kar ti dajem.

TESTAMENT

Spisal Ivan Rozman, 105 strani. Cena 35

Ljudska drama v štirih dejanjih. Vpisori- ... 35

tev je omogočena povsod, tudi na takih o- ... 35

drih, ki ne smorejo za svoje predstave pre- ... 35

velikih stroškov.

TONČKOVE SANJE NA MILAVŽEV VEČER

Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih 60

ZAPRAVLJIVEC, Mollere, 3. dejanja, 107 str. 60

ZGODOVINSKE ANEKDOTE. Cena 30

ZA KRIZ IN SVOBODO. Igrokaz v 5. dejanju 35

ZBIRKA LJUDSKIH IGER.

Samopit. Mita pod zemljo, Sv. Nana. Sanje ... 60

12. snopč. Vostanka, Smrt Marije borilec, — ... 30

Marija črna 30

14. snopč. Sv. Božidar, Jovanka dekle, — ... 30

Marta blagovod 30

15. snopč. Turki pred Dunajem, Fabjola in ... 30

Neka 30

21. snopč. Sv. Jozef, Ljubava Marijina o- ... 30

troka 30

ZLATOBOD, pravljica, trda vez. 50

ŽIVLJENJE

Spisal Janek Samed, 100 strani. Cena 45

PESMI Z NOTAMI

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR

Ameriška slovenska lra. (Holmar) 1.50

Orlovke himne. (Vodopivec) 1.50

Pomladanski odmevi, 11. sv. 45

SLOVENSKI AKORDI

22 mešanih in moških zborov, igitan Karl Adamič ..... Cena 1.50

PLANINKE

Pesmi za sopran, alt, tenor in bas, ugustil J. Laharnar ..... Cena 1.50

MOŠKI ZBOR

Gorski odmevi. (Laharnar) 2. zvezek 45

Trije moški zbori. (Parčič) 40

Izdala Glasbena Matica 40

DVOGLAS NO

Naši himni 50

MLADINI

Osem mladinskih pesmi ob 100 letnici rojstva Fr. Levstika s klavirjem ali harmonijem. Uglasil Emil Adamič ..... Cena 1.50

MEŠANI ZBORI

Trije mešani zbori. Izdala Glasbena Matica 45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

Domevini. (Foerster) Izdala Glasbena Matica 40

Gorske cvetlice. (Laharnar) 45

Četvero in petero raznih glasov 45

V pepelnini noči. (Sattner) 40

Kantata za soli, zbor in orkester. Izdala Glasbena Matica 75

Dve pesmi. (Prelovec). Za moški zbor in bariton solo 30

MALE PESMARICE

St. 1. Srbske narodne himne 15

St. 1a. Što čutiš, Srbine tužni 15

St. 11. Zvečer 15

St. 13. Podolnica 15

Slavček, zbirka šolskih pesmi. (Medved) 35

Lira. Srednjekolska, ... 50

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI. (Alj.) —

3. zvezek. Pesmi 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč 40

6. zvezek. Opomin k veselju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Ge- ... 40

slo 40

CERKVENE PESMI

Domači glasovi. Cerkevne pesmi za mešan zbor 1. —

Tantum Ergo (Premri) 50

Mašne pesmi za mešan zbor (Sattner) 50

Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Foerster) 50

K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) 40

Sv. Nikolaj 60

10 EVHARISTIČNIH PESMI

Za mešan zbor ..... Cena 1.50

MISSA in Honorem St. Josephi, Kyrie ..... Cena 1.50

HVALITE GOSPODA

Pesmi v čast svetnikom, mešan zbor ..... Cena 1.50

PRILOŽNOSTNE PESMI

za izstan cerkvene in društvene slavnosti, sestavi A. Grum. Mešani in moški zbori ..... Cena 1.50

NOTE ZA CITRE

Kofeljski. Poduk v igranje na citrah, 4. zvezek 3.50

Buri pridejo, koračnica 30

NOTE ZA TAMBURICE

Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor in petje (Bajuk) 1.50

Bom bel na planinci. Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) 1.50

Na Gorenjskem je sleino 1.50

RAZGLEDNICE

Newyorka. Ravlična, ducat 40

Iz raznih slovenskih krajev, ducat 40

Narodna noča, ducat 40

POSAMEZNI KOMADI po ..... 5 centov

PESMI in POEZIJE

AKROPOLIS IN PIRAMIDE 30

BALADE IN ROMANCE, trda vez. 1.25

broširana 1.50

KRAGLJČKI (Utrva) 30

BOB ZA MLADI ZOR, trda vez 40

MOJE OBZORJE. (Gangi) 1.25

NABOS (Gruden), broš. 30

NARODNA PESMARICA. Cena 50

POLETNO KLASJE. Cena 50

PRIMORSKE PESMI, (Gruden), vez. 30

SLUTNE (Albrecht), broš. 30

POHORSKE POTT (Glaser), broširano 30

STO UGANI (Oton Zupančič) 50

VLJOLICA. Pesmi za mladost 50

ZVONČKI. Zbirka pesmi iz slovenske mladine. Trdo vezano 50

ZLATOBOD, pravljica, trda vez. 50

ŽIVLJENJE

Spisal Janek Samed, 100 strani. Cena 45

ječim iz Antonia, Octava in Lepida. Med mnogimi takratnimi ukrepi je bil naložen visok davek približno 1400 najboga- tejšim matronam in nihče se ni upal nastopiti proti njemu. Tedaj so se žene same zdrufile v samoozbambi in vodila jih je Hortensia. Privredla jih je na dvor k triumviru, kjer je po-

vzela besedo. Poskus triumvi- rov prepoditi ženske se je iz- jalovil, kajti Hortensia je zna- la tako navdušiti množico, da je potegnila z njimi in naslednje- ga dne je bilo število obdave- nih žen znizano na 400. Manj zaslužna je bila Atra- nio. Ljubila je spletke in ved- no je zagovarjala samo sebe.

Utrajala je tribunal s svojimi hreščecimi medklci in nena- ravnimi kretnjami. To je bil vzrok, da so ženskam zopet vzeli pravico javne obrambe. Ulpianus je izdal edikt, v ka- terem pravi, da ta poklic

NE MOREM TI RAZODETI...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

42

Gardine ustnice se zategnejo. Pomisli, kako nepopolno je teta pri njej nadomestovala mater. Toda obvlada se in odgovori mirno:

"Ravno zato, kar si me ti vzgojila, mislim, da sem popolnoma gotova v vseh vprašanjih olike in ti si se samo zato spozabila, kar nisi vedela, v kakih odnosih je z menoj gospica Holl. Je dama iz zelo dobre družine in moja prijateljica. Prosim te, da to vpoštevaš in da to takoj danes dokažeš, da se gospica Holl ne bo še kdaj podala v nevarnost, da ž njo tako zaničevalno postopaš."

Baronica Ranek zamisljeno zmaje z glavo. "Moja draga Garda, odkar smo zapustili Ranek, si postala preveč samostojna in obzalnja, da iščeš prijateljstvo med tujimi ljudmi, ker imaš vendar svoje sorodnike v neposredni bližini. Lena ti je tako prijateljsko vdana, ne da omenim strica in Hansa. Zelo sem žalostna."

Rena je stopila k oknu, ker ji je bil ta preprič med teta in nečakinjo mučen, posebno še, ker je sama dala zanj povod. Garda se ozre proti njej ter pravi mirno, pa odločno:

"Pridite sem, Rena, samo mirno sedite zopet poleg naju; s teto se bom še dalje razgovarjala, o čemur se je treba razgovoriti. Tebi pa, teta, moram se povedati, da mi Lena ni bila nikdar dobra prijateljica in tudi nikdar ne bo. Ti in stric sta bila pri meni vedno osebi, pred katerima sem mela spoštovanje in Hans — no — o njem pa mi menda ni treba izgubiti nobene besede. Prosim, oprostite, ako sem nekoliko odločno govorila, toda bilo je potrebno, da sem pojasnila stališče gospice Holl pri meni. Sedaj pa te prosim, da mirno poslušaj, kako sem si uredila življenje na Raneku in boš popolnoma zadovoljna in mi boš v vsem pritrčila."

Rena zopet sede, toda baronica Ranekova z veliko težavo požira sline in je to storila samo zato, ker je vedela, da njena družina ni bila nič manj odvisna od nje, kot "tajnica." Toda tega ne mara priznati. Sama pri sebi je bila tajno še vedno mišljenja, da bi njen mož moral biti pravi lastnik Raneka. Ker pa se je njen mož natančno prepričal, da do Raneka nima nikake pravice, so se morali slednje vdati in z Gardo niso smeli popolnoma prelomiti. In pri vsi svoji oholosti strahopetna, kot so vsi oholi ljudje, se premaguje in kaže prijazen obraz.

"Torej, gospica Holl, kar moja nečakinja želi, da vas spoštujemo kot njeno prijateljico, oprostite mi."

Mirno in resno pogleda Rena v njen kisló smejoči se obraz. "Prosim milostljiva gospa, oprostite mi, če sem malo prepirljiva, toda ravno zato, ker me baronesa Ranekova snatra za vredno biti njena prijateljica, moram varovati svojo čast."

Tako je bil naznanj zopet napravljen mir in Garda je vesela, da je bila Rena s tem prepričano za vedno postavljena na pravo stopinjo pri njenih sorodnikih. Kajti, da bodo ostali sorodniki v vsake moziro odmev tete Ane, je bilo v tej hiši razumljivo.

In teti mirno poroča, kako sedaj živi na Raneku, kako je z Reno uredila delovne ure in kako potrebna ji je Renina pomoč.

Baronica Ranekova jo pazno posluša in ko Garda skonča, pravi samo:

"Moj Bog, vsega tega ti ne bilo treba. Stric bi te mogel še najmanj deset let zastopati, pozneje pa bi bil Hans za to sposoben. In jaz bi še dalje kot doslej na Raneku vodila gospodinjstvo."

Garda se zasmije.

"Jaz pa naj bi pasla lenobo? Ne, teta, to za mene ne bi bilo; pri tem bi postala popolnoma nesrečna. In jaz bi ti mogoče tudi dokazala, da je Lena sedaj na najboljši poti, da si bo sama sebi v napotje. Ne ve, zakaj je na svetu. Nastavi jo za kako stvar na Gosegu, odkaži ji delo!"

"Prosim te, v gospodinjstvu je komaj za mene dovolj dela."

"Pa daj Leni saj polovico svojega dela. Sicer pa bi mogla kaj pomagati svojemu očetu; naj prevzame dopisovanje in knjigovodstvo, ali kaj sličega."

"Za to je Hans."

"Hans mora enkrat drugam, da bo mogel porabiti svoje moči."

"Toda tako lahko ne more dobiti službe!"

"Samo, če resno hoče, bo že dobil. Začasno more iti kam tudi samo brezplačno. Učiti se mora povsod. Ali naj vprašam Sassenova brata, ako mu preskrbita kako mesto brez plače? Imata velike zveze. Seveda o Hansu ne moreta povedati mnogo dobrega, toda meni na ljubo bosta zastavila zanj kako dobro besedo. V resnici je nujno potrebno, da pride enkrat v resno šolo; doma se bo popolnoma zanemaril, ako bo še dalje tako taval okrog."

Teta nejevoljno skomigne z rameni.

"Garda, vse si tako lahko predstavljaš. Če pa hočeš z obema gospodoma — mogoče bosta mogla kaj napraviti."

To pa zveni bolj, kot bi hotela reči: pusti nas pri miru. Ako nam nočeš dati Raneka, je vse drugo brez vsake vrednosti. In teta ne slutí, kako dobro je mislila Garda, kako rada bi svoje ljudi zbudila iz toposti in lenobe. Najhujše je seveda bilo, ker niso hoteli, da bi jim kdo pomagal. Rajši so se vsi zanašali še na nadaljno Gardino pomoč, kakor pa da bi bili nevidni.

Baron Ranek se vrne z Wernerjem in prične se splošen razgovor. Nekaj minut zatem tudi Klaus z Leno in Hansom. Proseči pogled pošlje h Gardi in Reni, toda še dalje spretno igra vlogo pridnega dečka.

Kmalu nato se odpravijo proti domu in Garda povabi sorodnike, da bi prihodnjo nedeljo prišli na Ranek na ženitovanje oskrnika s pastirjevo hčerjo.

Sorodniki se ne morejo načuditi, da je Garda svojemu oskrniku hotela prirediti tako veliko ženitovanje.

"Nas drži tako kratko, tam pa meče denar skozi okno," Ta občutek je bilo mogoče brati na obrazih štirih Ranekovih.

"Saj smemo tudi kak prihodnji dan priti k tebi na čaj, Garda, kot Lena!"

Garda ga pogleda z velikimi očmi.

"Ako imaš čas, pravi gotovo."

"O, časa mi ne manjka."

(Dalje prihodnjič)

Smrt v klobuku.

V New Yorku je nedavno umrl industrijski magnat Albert Cartwright. V zadnjem času je tožil, da se ne počuti dobro, in nihče ni dvomil, da je umrl naravne smrti. Samo v newyorški policijski centrali so o tem dvomili. Na večer istega dne, ko so listi pisali, da je milijonar umrl, se je oglašil namreč telefon v oddelku za umore in trepetajoči ženski glas je dejal: "Gotovo ste že slišali, da je Mr. Cartwright umrl. Samo, da so ga umorili s kakšnim počasnim strupom. Dobro bi bilo, če bi hoteli to stvar preiskati." Uradnik je hotel zvedeti ime ženske, ki je govorila, toda ta je bila slušalko že odložila.

Nekoliko minut pozneje je nadzornik Bramly zdrvel v avtomobilu proti pokojnikovi vili na Long Islandu. Spremljal ga je na njegovo prošnjo eden njegovih slovitih tovarišev F. M. Card, ki je bil sicer kriminalno službo ostavil že pred letom dni in je prišel ta večer k Bramlyju samo za to, da bi skupaj odšla v klub.

V pokojnikovi hiši je vladalo veliko razburjenje. Cartwrightova nečakinja Lillian Parry je detektiva sprejela z objokanimi očmi in jo povedla v sobo, kjer je ležal mrtvec. Tam se je dvignil s svojega mesta bradat mož in se godrnjavo predstavljal za dr. Bostocka, pokojnikovega hišnega zdravnika.

"Ali nam lahko poveste, za čim je umrl Mr. Cartwright?" ga je vprašal Bramly.

"Umrl je vsekako naravne smrti in mrtvaški preglednik je isto potrdil. Ne razumem, zakaj se policija vmešava v to stvar," je dejal Bostock.

Med tem se je v Cardu zbudila stara detektivska žilica. Stopil je k mrtvecu in ga začel preiskovati. Lasje so mrtvecu razmršeno padali preko čela. Card jih je pogladil nazaj in zamisljeno opazoval mrtvečev obraz.

"Gotovo ste poznali vse pokojnikove navade," se je obrnil k staremu Cartwrightovega služabniku Davidu. "Ali ste v zadnjem času v njegovem vedenju opazili kaj nenavadnega?"

"Pritoževal se je nad bolečinami v glavi," je odvrnil služabnik. "Dr. Bostock mu je nekolikokrat zapisal neke praške. Drugače je bil mister Cartwright takšen kakor običajno."

Ker ni imel nikoli nobenih čudastev, me je pa včeraj popoldne, preden je umrl, presenečilo, da se je vrnil z avta razoglav. "To prekleto pokrivalo sem nekomu daroval, imel sem občutek, da mi je težilo glavo z vsa silo," je dejal.

"In kdo nosi sedaj ta klobuk?" je vprašal Card.

"Mislim, da ga je gospodar daroval našemu vrtnarju Billyju," je menil služabnik. Med tem ko se je Bramly razgovarjal z navzočimi, je Card stopil iz vile proti vrtnarjevi hišici. Potrkal je in stopil v sobo, kjer je vrtnar sedel pri čitanju nekega časnika. Vrtnarjevo ogorčenje nad tujčevim vedenjem se je takoj poleglo, ko mu je Card povedal, kdo je. Tedaj je detektiv tudi že opazil črni klobuk, ki je visel na zidu.

"Lep klobuk imate tu," je dejal in ga vzel v roke.

"Sedaj začnemo tudi vi s tem klobukom," je dejal vrtnar nejevoljno. "Včeraj ga je hotel imeti na vsak način dr. Bostock. A ga ne dam, ker je spominke na gospoda Cartwrighta."

Cardovi prsti so medtem previdno otipavali podlogo v klobuku. "In vendar mi boste morali ta klobuk izročiti, če vam je življenje drago," je menil resno. "To je namreč čisto navadno morilno orodje."

Med tem ko je vrtnar z grozo gledal vanj, je Card potegnil iz za usnjene trake v klobuku majhno kovinsko cevko. Položil jo je spet na njeno prvotno mesto in hitro odšel. Klobuk je vzel s seboj.

Minuto pozneje je stal pred hišnim zdravnikom in ga vprašal s poudarkom: "Vi radi igrate, kaj ne, gospod doktor?" Dr. Bostock je vzkipel. "Kaj pa brigajo policijo moje zasebne strasti?"

"Morda pa jo le brigajo," je rekel Card in mu pokazal klobuk, ki ga je držal dotlej skritega. Zdravnikov obraz je postal izmenoma blede in rdeč. "Ne razumem, kaj hočete povedati?"

"Nu, potem vam pa jaz razložim," je odvrnil Card ostro, "prej bi pa prosil prijatelja Bramlyja, naj bi postavil svoje ljudi pred izhode, da nam resnica ne pobegne."

"Spominjali se boste gospodje," je nadaljeval, "da je pred nekim časom iz neke veli-

V JUGOSLAVIJO
SAMO 7 DNI

če potujete na ekspresnih parnikih:
BREMEN » EUROPA
Brzi vlak ob Bremen iz: Evropa v Bremmerhaven zajamči udobno potovanje do Ljubljane.

Ali potujete s priljubljenimi ekspres. parniki:
COLUMBUS
HANSA » DEUTSCHLAND
HAMBURG » NEW YORK
Izborne železniške zveze od Cherbourg, Bremen ali Hamburga.

Pomagali vam bomo preskrbeti vize za obisk ali preselitev vaših evropskih sorodnikov. Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

ke naše bolnišnice izginila cevka z radijem. Takrat me je ravnateljstvo bolnišnice naprosilo, naj bi se zasebno zanimal za stvar. Sumil sem, da tiči za to tatvino kakšna posebna lopovska namera. Natančno sem se informiral o zasebnih zadevah vseh tam nastavljenih zdravnikov in strežnikov. O vas, dr. Bostock, ki tudi delujete v tej bolnišnici, sem zvedel, da ste strasten igravec in da tičite hudo v dolgovi. Ko sem danes odkril, da ste obnem zdravnik pokojnega Mr. Cartwrighta, se mi je takoj zbudil neki sum. Posebno zgodba s klobukom je zbudila moje zanimanje. Zakaj je postal lastniku nenadoma nadelžen? Zakaj ste ga, dr. Bostock, na vsak način hoteli imeti od vrtnarja? In odkod izvirajo neznane, toda zame pomembne naroge na čelu mistra Cartwrighta?

Tu je odgovor na ta vprašanja, je nadaljeval Card trdo in izvelel malo cevko iz klobuka. "V tej cevki je zaprta smrt, ki je pobrala mistra Cartwrighta. Tu je ukradeni radij! Vi, dr. Bostock, ste sari-li cevko sem. Vi ste sami poznali smrtni učinek tega neznatnega orožja. In vi ste Cartwrightov morilec!"

Zdravnik, ki je dotlej mrtvaško blede poslušal detektivove besede, se je ta trenutek navidezno zbral: "Pozabljate sa-

mo to, gospod Card, da nisem imel niti najmanjšega vzroka, da bi umoril svojega najboljšega pacienta in se oropal tako dragocenega vira dohodkov," je dejal z mirnim glasom.

"Tudi to lahko razložim," je dejal Card. "Računali ste preprosto s tem, da se vas bo Cartwright, kakor je navada pri ljudeh njegovega stanu, v oporoki kot svojega mnogoletnega zdravnika spomnil z večjim volilom. S tem denarjem bi se rešili najhujših dolgov. Drži?"

Dr. Bostock se je dal odvesti brez odpora. Pozneje se je izkazalo, da je bila Cartwrightova nečakinja Lillian tista, ki je bila policijo opozorila na skrivnostno ozadje Cartwrightove smrti. V svojem ženskem instinktu je že nekaj časa čutila, da med dr. Bostockom in njegovim pacientom ni vse v redu. Ni si pa upala izreči naravnost svoje sumnje, da je zdravnik tisti, ki je milijonarja namenoma spravil na oni svet. Cardov kriminalistični genij pa je v kratkem času razvozljaval vso afero in potrdil, da je imela slutnja mlade ženske prav.

Advertise in

"GLAS NARODA"

VAŽNO ZA NAROČNIKE.

Polez naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Preverite! Če ne, potem mese, druga dan in tretja pa četo. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin	Hager, Jacob Resnik John Slapnik Glard, Anton Nagode Lorsin, Louis Balant, John Krymka Youngstown, Anton Kikelj
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Sattler Walsenburg, M. J. Bayuk	OREGON: Oregon City, Ore. J. Koblar
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič	PENNSYLVANIA: Bersamer, John Jevnikar Broughton, Anton Ipravac Conemaugh, J. Brenovec Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Rupnik Export, Louis Supančič Farrel, Jerry Okora Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Homer City, Fr. Ferencik Johnstown, John Polants
ILLINOIS: Chicago, J. Bevilč, J. Lukanich Cicero, J. Fabian (Chicago, Ok v in Illinois) Joliet, Mary Bamblich La Salle, J. Spellich Mascoutah, Frank Augustin North Chicago in Waukegan, A. thias Warick	MICHIGAN: Detroit, L. Plankar
MARYLAND: Kittimiller, Fr. Vodopivec	MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouše Ely, Jos. J. Peabell Eveleth, Louis Gouše Gilbert, Louis Vessal Hibbing, Joka Povše Virginia, Frank Hrvatic
MONTANA: Roundup, M. M. Panlan Washoe, L. Champa	WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Štak Sheboygan, Joseph Kukul
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick	WYOMING: Rock Springs, Louis Tauschar Diamondville, Joe Rolich
NEW YORK: Gowanda, Karl Stralman Little Falls, Franz Mado	
OHIO: Barberton, Frank Trema Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karl	

Vsak zastopnik tudi potrdi za svoje, katere je prejel. Zastopnike tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

24. september:	Lafayette v Havre
	De Grasse v Havre
25. septembra:	Champlain v Havre
	Rex v Genoa
27. september:	Paris v Havre
28. september:	Europa v Bremen
29. september:	Berengaria v Cherbourg
	Normandie v Havra
2. oktobra:	Roma v Genoa
6. oktobra:	Saturnia in Trst
	Queen Mary v Cherbourg
7. oktobra:	Ile de France v Havre
8. oktobra:	Bremen v Bremen
9. oktobra:	Conte di Savoia v Genoa
13. oktobra:	Normandie v Havre
	Aquitania v Cherbourg
15. oktobra:	Europa v Bremen
16. oktobra:	Rex v Genoa
20. oktobra:	Queen Mary v Cherbourg
23. oktobra:	Vulcania in Trst
	Champlain v Havre
26. oktobra:	Bremen v Bremen
27. oktobra:	Aquitania v Cherbourg
28. oktobra:	Ile de France v Havre
30. oktobra:	Conte di Savoia v Genoa

Pišite nam za cene vozniš il-tov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI JUGOSLAVIJE

Na močnem papirju s platenimi pregibi 7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI:

Jugoslavija 30

Dravska Banovina 30

CANADA

.....40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40

MALI 15

NOVA EVROPA

.....50

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Missisipi, Washington, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Narodilom je priliciti denar, bodi si v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reklamirajte pismo.

K N J I G A R N A "GLAS NARODA"

216 W. 18 Street New York, N. Y.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo v zalogi precej nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi, importiranih iz starega kraja.

Slovenski molitveniki:

SVETA URA	najfinerja vez 1.50
	Zvonček nesekal, v platno 30
	finca vez 1.50
	Vienne, najfinerja vez 1.50
	v platno vez 30
	v fino usnje vez 1.50
	v najfinerše usnje vez 1.50
	v najfinerše usnje trda vez 1.50
	v bel celluloid vez 1.20

Angleški molitveniki:

Child's Prayerbook:	v barvaste platnice vezano 30
	v belo kost vezano 1.10
Come Unto Me	v platnice vezano 30
	v belo kost vezano 35
Key of Heaven	finca vezano 35
	v usnje vezano 70
	v najfinerše usnje vezano 1.20

Angleški molitveniki:

Key of Heaven	v celluloid vezano 1.20
	v celluloid najfinerja vez 1.50
	v fino usnje vezano 1.50
Catholic Pocket Manual:	v fino usnje vezano 1.50
Ave Maria:	v fino usnje vezano 1.50

Hrvatski molitveniki:

Utehaj starosti, fina vez.	.....1.50
Slava Bogu, a mir ljudem	finca vez 1.50

KNJIGARNA "GLAS NARODA"